

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ♦ CESTOVANIE ♦ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ♦ ZAUJÍMAVOSTI

MAREC 2021

Unikátny wellness

Termálne kúpele
pod holým nebom

Goralské poklady

Krása Ždiaru zachovaná
v jedinečných krojoch

VOLANIE prúrody

3,90 €

9 772585 800009

Rastlinný poklad v trezore ♦ Potulky k rozhľadniam ♦ Machové dekorácie

Najkrajšia kniha o Slovensku

264 strán
v troch
jazykoch

Na evitovky.sk objednáte za najlepšiu cenu

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

pripravovať toto číslo bolo pre nás trochu ako hľadanie správneho lieku na dušu. Či skôr ideálneho dávkovania. Lebo medikament, ktorý by nám všetkým pomohol dostať sa do psychickej pohody, všetci poznáme, volá sa sloboda. Existuje aj nejedno generikum – voľnosť, život bez obmedzení, možnosť ísť, kam chcem... Akékoľvek z nich by sa nám veľmi zišlo a v tomto období zrejme aj dvojnásobná dávka. Je tu totiž jar, kúzelné obdobie, keď chlad, šedivosť a suchopárnosť zimy odchádzajú do zabudnutia, príroda opäť oživa a svojimi nádhernými farbami nás láka von takmer rovnako magicky ako spev Sirén zo starých gréckych báji vábiaci neskúsených lodníkov. Plavci, ktorí neodolali a nasmerovali svoj koráb za čarovným hlasom morských víl, však vzápätí stroskotali na ostrých útesoch ukrytých pod hladinou. Komplikácie a nástrahy, hoci pochopiteľne miernejšie, však čakajú aj na hrdinov našich čias, ktorí sa odvážia ísť za podmanivým volaním prírody niekam ďalej než za svoj chotár. V reči súčasníka – za hranicu okresu – aspoň podľa zákazu vychádzania platného ešte v deň uzávierky tohto vydania, človek nikdy nevie, zmeny sa dejú zo dňa na deň... Možno vo chvíli, keď tento časopis držíte v ruke, bude pobyt prírode už bez akýchkoľvek obmedzení, možno, naopak, a verím, že preháňam, bude zákaz vychádzania ešte oveľa prísnejší. Nech je, ako chce, snažili sme sa pre vás Čarovné Slovensko namiešať tak, aby ste v ňom aj v prípade, že by sme museli zostať ešte nejaký čas zavretí doma, našli jar so všetkým, čo k nej patrí. Koberce krásnych fialových šafranov a iných rôznofarebných jarných kvetov, rozkošné psie mláďatá zo známej policajnej chovateľskej stanice, unikátny prírodný wellness v termálnom prameni pod holým nebom, ale tiež Slovák, ktorý navštívil stopäťdesiat rozhľadní, vysokohorskú túru na Veľký Rozsutec či malokarpatský Geldek, tradície a krásu Ždiaru zachovanú v jedinečných krojoch... Skrátka tak, aby ste si, keď nám všetkým už bude lepšie, mohli toto a ktorékoľvek iné číslo Čarovného Slovenska prelistovať s otázkou: Kam sa dnes pôjdeme pozrieť? A konečne už nebude len hypotetická.

*Kam sa dnes
pôjdeme
pozrieť?*

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
[#carovneslovensko](https://www.instagram.com/carovne_slovensko)

12

82

60

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Wellness v prírode

Teplota vzduchu má ešte ďaleko od príjemných hodnôt, napriek tomu je vo vode skupina návštevníkov. V prírodnom kráteri v Liptovskom Jáne vydržia dobrých dvadsať minút.

18 „Zbiera“ rozhľadne

Túry k nim netrvajú dlho a odmenou sú výhľady na nezapltenie. Gabriel Lejko zo Šintavy si pred pár rokmi obľúbil výlety k slovenským rozhľadniam, zatiaľ ich prešiel stopäťdesiat, no v pláne má ďalšie.

24 Historické skvosty

Na potulkách rôznymi miestami Slovenska má človek možnosť vidieť mnoho pamiatok, jedinečných stavieb či objektov, ktoré tvoria naše historické kultúrne dedičstvo. Mnohé z nich sa nachádzajú v lone najkrajšej prírody. Ľudová architektúra, zámok, kostol...

30 Ozajstné slovenské poklady

Tak ako v rozprávkach sú ukryté, pre bežného človeka neviditeľné. Sú tu však archeológovia, vďaka ktorým uzrú svetlo sveta a my sa od nich môžeme dozvedieť viac o živote a kultúre našich pradávnych predkov.

36 Keď ožíva minulosť

„Pre archeológov nie je problém predstaviť si tisícročnú stavbu, ale bežní ľudia to nevedia. Avšak ten neexistujúci hrad si môžu prezrieť vďaka virtuálnej rekonštrukcii,“ približuje Matej Ruttkay.

Foto na titulke:
Shutterstock

120

42 Vzácne a chránené

Keď si zima začne baliť kufre, v sedle na Donovaloch pomedzi roztápajúci sa sneh rozkvitnú tisíce fialových kvetov šafranu. A nielen tam.

48 Majestátné stromy

Strom bol už v dávnych časoch považovaný za symbol večného života, obnovy, rastu a prepojenia pozemského života s nadpozemským.

54 Noemova archa v Piešťanoch

Tisíce vzoriek rôznych druhov a odrôd rastlín sú uložené v Génovej banke SR. Je to niečo ako skrytý rastlinný poklad Slovenska, čosi ako Noemova archa.

60 Uštekani policajti

Každý policajný pes bol v detstve hravou chlpatou guľou, ktorú zaujímalo iba mamino mlieko, spánok a vyvádzenie. Navštívili sme chovateľskú stanicu, kde sa rodia všetky slovenské služobné psy.

66 Vyšívanie je späť!

Staré mamy ho mali „v ruke“ od malička, veď vyšívanie patrilo k tradičnému spôsobu zdobenia oblečenia, obrusov či obrazov v našich končinách stovky rokov. A ako mnohé iné tradície, aj vyšívanie je dnes opäť na výslni!

70 Dokonalé lyže? Slovenské

Pri lyžovaní vo voľnom teréne dvaja bratia z Liptova často lámali lyže, preto sa rozhodli, že si vyrobia vlastné. V súčasnosti ich značka patrí k najobľúbenejším vo svete lyžovania.

76 Horská ikona

Jeho rozorvaná silueta nedá spávať mnohým fotografom. Nezameniteľný symbol Krivánskej Malej Fatry je jedným z najkrajších kopcov Slovenska.

82 Divoký Geldek

Malé Karpaty sú na príjemnú jarnú turistiku ako stvorené. Sneh sa tu nedrží dlho a malokarpatské vrchy a kopce vynikajú nesmiernou rôznorodosťou. My sme sa vybrali na Geldek s nadmorskou výškou 694 metrov.

88 Kňaz, politik, filantrop z Modry

Mnohí poznajú rušnú Zochovu ulicu v Bratislave či vychýrenú Zochovu chatu v Modre, málokto však pozná človeka, ktorého meno nosia. Kto bol Samuel Zoch?

94 Zemiaky v hlavnej role

Chutia skvelo, sú vždy poruke, nestoja veľa a na dlhší čas nás zasýtia. Slúžia väčšinou ako príloha, ale parádne vedú zahrať aj hlavnú rolu.

100 Zdravie z parapetu

To, s čím tieto nenáročné izbové rastliny pomáhajú bojovať, vám povie ich názvy. Keď budete mať pocit, že niečo na vás lezie, zamierte k oknu, kde rastú vaše liečivé izbovky.

106 Líška, kam sa len pozriete

So zimou sme sa ľúčili vo veľkom štýle. Navštívili sme Ždiar, goralskú perlu. Nazreli sme do jednej z dreveníc – Chalúпка líšky Elišky je oproti ždiarskym „babičkám“ úplný novorodenec.

112 Zo ždiarskych truhlíc

Zvonka ho objímajú Belianske Tatry a zvnútra ho držia pokope príjemní ľudia. Nachádza sa tu neobyčajná koncentrácia krásy – prírodnej, architektonickej aj kultúrnej. Vybrali sme sa za ňou.

120 Mach ako ozdoba

„Narodila som sa, aby som bola kreatívna,“ hovorí Erika a jednou vetou presne vystihne, čo nám behá po rozume. Šikovná Slovenka sa venuje výrobe machových obrazov.

126 Regál

Prinášame marcové novinky a tipy z našich obchodov.

~čarouné~ SLOVENSKO

Ročník V., číslo 3, marec 2021, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Júlia Čechová,
Richard Filipko, Dan Himič, Juraj Kapusta, Soňa Košíková,
Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Shutterstock
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, Living4media, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužík, tel.: 02/48 238 100
RIADITEĽKA OBSAHU:
Monika Huljaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Eva Mozolová, tel.: 0905 771 192
e-mail: eva.mozolova@mafraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a.s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegross, a.s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

© Copyright MAFRA Slovakia, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejný rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a.s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Makramé

Mám rada prírodu, čítanie, tvorivosť a Vy ste v tomto skvelí. Januárový lockdown som si spestrila výrobou makramé podľa návodu pani Jarky. Som s vami od prvého čísla.

Vaša
predplatiteľka
Anna K.

2 900 veršov lásky

Narodila som sa v Krupine, a hoci sme tam dlho nežili, hneď som ju na vašich fotkách spoznala. Som veľmi hrdá na nášho rodáka Andreja Sládkoviča, popri jeho rodnom dome sme vždy chodievali. Pamätám sa, že keď v Krupine odhaľovali pamätník Sládkovičovi, na slávnosti recitoval slávny Ladislav Chudík a spolu s ním aj Eva Kristínová. Mala som krstnú mamu, ktorá milovala túto báseň, dostala ju do daru od svojho manžela a vedela ju celú naspamäť, mohla som povedať hocijaké číslo verša, a vždy sa trafila. Som hrdá, že sme mali medzi našimi rodákmi aj takéhoto velikána.

Mária z Nitry

Zabudnutý tatranský klenot

Je to pravda, veru skvost, často tam chodíme, v Tatranskej Lomnici je krásna tatranská scenéria.

Eva Č.

Zo zákulisia

Návšteva chovateľskej stanice, hoci aj služobne, je pre každého milovníka psov príjemnou a potešujúcou povinnosťou. Obzvlášť, keď vám po celý čas robia spoločnosť takéto veselé kľbká, akých si užil aj náš kolega **Dan Himič**.

V rámci pohybu vo svojom okrese sme sa vybrali na prechádzku aj **do Rusovíc**, v areáli kaštiela prebieha už od júla 2018 archeologický výskum.

Rozhľadne sú také malé potvorky. Keď k nim kráčate, je vám teplúčko, no keď vyjdete až na horné poschodie, vietor ako keby vám vravel: Zlez a uvoľni miesto ďalším! Samozrejme, záleží na tom, v ktorom ročnom období sa k nim vyberiete. Naša redaktorka **Veronika** sa takto vybrala s mužom na relatívne stále novú vyhliadku Devínsku Kobylu.

Akoby sa nám tento mesiac roztrhlo vreco s reportážami, kde nám robili spoločnosť zvieratká. Tento prítulný kocúrik patrí Erike, ktorá vyrába krásne machové obrazy. A fotografku **Mirku** si hneď zamiloval, po celý čas sa od nej nepohol takmer ani na krok.

#carovneslovensko

Boli ste niekde na výlete a chcete sa s nami podeliť o všetku tú krásu, ktorú ponúka naše čarovné Slovensko? Pošlite nám svoju snímku na magazin@carovneslovensko.sk, označte na svojich fotkách na Instagrame [@carovne_slovensko](https://www.instagram.com/carovne_slovensko) alebo použite hashtag [#carovneslovensko](https://www.instagram.com/hashtag/carovneslovensko) a my budeme radi vaše fotky zdieľať na našom profile alebo ich rovno uverejníme.

„Táto snímka vznikla na vychádzke v [Čutkovskej doline](#) neďaleko Ružomberka v Národnom parku Veľká Fatra.“ **Barbora Ďurovičová**

„Pohľad na úchvatnú [Melichovu skalu](#), ktorá sa nachádza v regióne Detva, na ceste na Polanu.“ **Jaroslav Švábenský**

„Rozhľadňa [Slopovo](#) ukotvená v prostredí malohontskej prírody je z drev a možno z nej dovidieť až na Nízke Tatry či Vysoké Tatry.“ **Pavel Dzuroška**

„[Zelené pleso](#) je jedno z najvyhláďavanejších miest vo Vysokých Tatrách.“ **Radoslav Hoppej @niejeturabezstura**

„V [Demänovskej doline](#) sa lezie celý rok, či je zima, či je leto.“ **Soňa Oravcová @sonja.purplelize**

„Fotografia vznikla pri pravidelnej prechádzke s našim psíkom počas mrazivých dní v okolí [Šúra](#).“ **Stanislav Kušnier @slovenskostanleyhooocami**

„Chodník škriatka Mikluša v obci [Miklušove](#) je úžasný spôsob, ako sa dá u detí vzbudiť záujem o prírodu.“ **Radoslav Hoppej @niejeturabezstura**

„Fotografia je z našej prvej návštevy Šrot parku v bratislavskej [Devínskej Novej Vsi](#). Boli sme nadšení a rovnako aj naše deti.“ **Nina Javilak**

„Na snímke [Lomnický štít](#) vo výške 2 634 metrov nad morom a vyhládková plošina na vrchole.“ **Veronika Krpelanová**

ČAROVNÉ OKO

A long-exposure photograph of a waterfall in a forest. The water is blurred, creating a smooth, flowing effect. The waterfall is on the right side of the frame, cascading down rocks. To the left, there is a small wooden cabin with a dark roof, partially obscured by trees and foliage. The background shows a steep, rocky hillside with some vegetation. The overall scene is serene and natural.

Milan Mogora
Oblazy v Kvačianskej doline

ČAROVNÉ OKO

Marek Zelenák
Lomnický štít pri západe slnka

Miesto na vaše fotky

Chodíte radi do prírody? Cestujete po Slovensku a podarili sa vám unikátne zábery, ktorými by ste sa radi pochválili? Toto je to miesto, kde ich vieme ukázať v plnej kráse na veľkej ploche. Pošlite nám ich minimálne vo veľkosti A4 s rozlíšením 300 dpi na magazin@carovneslovensko.sk a dostanú šancu ukázať sa svetu.

WELLNESS
u přírody

TEPLOTA VZDUCHU MÁ EŠTE
ĎALEKO OD PRÍJEMNÝCH
HODNÔT, NAPRIEK TOMU JE VO
VODE SKUPINA NÁVŠTEVNÍKOV.
NEVYZERAJÚ NA OTUŽILCOV,
ALE ANI SA NETRASÚ OD
ZIMY. V PRÍRODNOM KRÁTERI
V LIPTOVSKOM JÁNE VYDRŽIA
DOBRÝCH DVADSAŤ MINÚT.

Text: Veronika Nichta Mráziková
Foto: Miroslava Spodniaková, TASR